

ANALÝZA

Liberecký kraj

Česká republika

Obsah:

UDĚLENÝ RATING	1
ZÁKLADNÍ UKAZATELE	1
ZDŮVODNĚNÍ UDĚLENÉHO RATINGU	1
PODROBNÉ ZDŮVODNĚNÍ UDĚLENÉHO RATINGU	2
VÝSTUP Z BODOVACÍ KARTY BCA	5
O MOODY'S RATINGU MÍSTNÍCH A REGIONÁLNÍCH SAMOSPRÁV	6
FAKTORY RATINGU	8
PŘÍLOHA I: FINANČNÍ UKAZATELE	9
PŘÍLOHA II: DEFINICE HODNOCENÍ NA DLOUHODOBÉ NÁRODNÍ RATINGOVÉ STUPNICI	12
SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY MOODY'S	13

Kontakty:

PRAHA	420.224.222.929
Miroslav Kňazko	420.221.666.352
Assistant Vice President - Analyst	
Miroslav.Knazko@moody's.com	
FRANKFURT	49.69.70730.700
Andrea Wehmeier	49.69.70730.782
Vice President - Senior Analyst	
Andrea.Wehmeier@moody's.com	
LONDON	44.20.7772.5454
David Rubinoff	44.20.7772.1398
Team Managing Director	
David.Rubinoff@moody's.com	

Tato analýza poskytuje podrobné vysvětlení ratingu Libereckého kraje a doporučuje se číst ji ve spojitosti s nejaktuálnějším Výrokem o ratingu a s relevantními ratingovými informacemi, které je možné nalézt na stránkách společnosti [Moody's](#).

Udělený rating

Kategorie	Moody's Rating
Výhled	stabilní
Národní rating subjektu	Aa1.cz

Základní ukazatele

(K 31. PROSINCI)	2005	2006	2007	2008	2009
Čistý přímý a nepřímý dluh/Provozní příjmy (%)	6,1	10,8	14,6	17,3	15,4
Dluhová služba/Celkové příjmy (%)	0,4	0,8	1,2	1,3	3,6
Hrubý provozní výsledek/Provozní příjmy (%)	9,8	11,3	13,1	13,3	5,3
Saldo rozpočtu /Celkové příjmy (%)	-0,3	0,0	0,4	-3,5	-2,8
Provozní dotace/Provozní příjmy (%) [1]	97,4	98,0	97,7	97,0	97,6
Kapacita samofinancování [2]	1,0	1,0	1,0	0,8	0,8
Kapitálové výdaje/Celkové výdaje (%)	11,3	13,1	14,7	17,7	14,0

Pozn.: Data upravena podle metodiky Moody's (viz vysvětlivky v Příloze I)

[1] Provozní dotace = provozní transfery + sdílené daně; [2] Kapacita samofinancování = (hrubý provozní výsledek + kapitálové příjmy) / kapitálové výdaje

Zdůvodnění uděleného ratingu

Národní rating Libereckého kraje Aa1.cz se stabilním výhledem odráží řadu faktorů, zejména dosavadní konzervativní přístup kraje k řízení rozpočtu a stabilní, poměrně nízkou zadluženost a dobře zvladatelnou dluhovou službu. Ratingové hodnocení zohledňuje také finanční náročnost kapitálových výdajů plánovaných ve střednědobém výhledu a dopady hospodářské recese na rozpočet kraje v roce 2009.

Výše ratingu zůstává omezena relativně mladým systémem financování samospráv v České republice (ČR), který je charakteristický nízkou flexibilitou rozpočtu. Kraje mají zákonnou povinnost zajišťovat určité služby (zejména v oblasti školství) a jejich financování z velké části závisí na státních účelových dotacích, přičemž kraje téměř nemají prostor pro tvorbu vlastních dodatečných zdrojů příjmů.

Silné stránky

Mezi silné stránky Libereckého kraje patří:

- » Dosavadní konzervativní přístup k řízení rozpočtu.
- » Stabilní, relativně nižší zadluženost a dobře zvladatelná dluhová služba.

Slabé stránky

Mezi slabé stránky Libereckého kraje patří:

- » Slabší provozní výsledky v letech 2009 a 2010.
- » Omezená flexibilita na straně příjmů a rigidita provozních výdajů.

Ratingový výhled

Výhled ratingu je stabilní.

Co by mohlo rating – ZVÝŠIT

Zvýšení ratingu je ve střednědobém výhledu nepravděpodobné.

Co by mohlo rating – SNÍŽIT

V současné situaci slabších provozních výsledků kraje, by ke snížení ratingu mohl vést další nárůst zadluženosti spolu s vyčerpáním stávajících finančních rezerv.

Podrobné zdůvodnění uděleného ratingu

Rating Libereckého kraje odráží aplikaci Metodiky společné platební neschopnosti (Joint-Default Analysis, JDA) pro hodnocení regionálních a místních samospráv společnosti Moody's. V souladu s touto metodikou Moody's nejprve stanoví základní úvěrové hodnocení (Baseline Credit Assessment, BCA) subjektu a pak zohlední pravděpodobnost podpory ze strany vlády za účelem předejít neschopnosti kraje dostát svým splatným závazkům, pokud by taková extrémní situace nastala.

Základní úvěrové hodnocení

BCA Libereckého kraje na stupni 7 (na stupnici od 1 do 21, kde 1 představuje nejnižší riziko) se opírá o následující faktory:

Finanční pozice a výsledky hospodaření

Díky každoročnímu růstu sdílených daní v letech 2005 – 2008 průměrně o více než 7 %, se hrubý provozní výsledek¹ Libereckého kraje od roku 2005 neustále zvyšoval. Poté co v roce 2008 dosáhl hrubý provozní výsledek kraje 13 % provozních příjmů, došlo v roce 2009 k jeho poklesu na pouze 5 % vlivem nebývalého propadu sdílených daní o 12 %. Díky lepšímu plnění sdílených daní v průběhu roku 2010 oproti poměrně konzervativnímu schválenému rozpočtu na rok 2010, by mělo podle Moody's dojít k mírnému zvýšení hrubého provozního výsledku, který by se tak už v roce 2011 mohl vrátit na úroveň z let 2007 – 2008.

¹ Primární provozní výsledek = provozní příjmy – provozní výdaje; Hrubý provozní výsledek = primární provozní výsledek – splátky úroků; Čistý provozní výsledek = hrubý provozní výsledek – splátky dluhu.

Pozitivní provozní výsledky a přiměřená výše investic umožnila kraji udržovat vyrovnané hospodaření (saldo rozpočtu před financováním) v letech 2005 – 2007. Nárůst kapitálových výdajů v roce 2008 (na téměř 18 % celkových výdajů) a propad provozního výsledku v roce 2009 však vedl k mírným finančním deficitům ve výši 3,5 % a 2,8 % celkových příjmů kraje, které byly kryty úvěrem a také využitím finančních rezerv.

V roce 2010 kapitálové výdaje pravděpodobně nepřekročí průměr za posledních pět let, který dosahoval 14 % celkových výdajů, a lze tak očekávat jen mírný finanční deficit. Nejvíce prostředků na investice směřuje do dopravní infrastruktury, ale také do školských, nemocničních a sociálních zařízení kraje. Kraj v roce 2009 výrazně čerpal finanční prostředky na svých účtech na financování investic, přesto jejich výše zůstává i nadále dostatečná. I když většina finančních prostředků, které ke konci roku 2009 dosáhly 8 % provozních příjmů kraje, je účelově vázána, je možné je přechodně využít v rámci cash-flow pro případ krátkodobého nesouladu mezi dosahovanými příjmy a realizovanými výdaji.

Dluhový profil

Růst čistého přímého a nepřímého dluhu Libereckého kraje z nuly na 17,3 % provozních příjmů mezi roky 2003 až 2008 se zastavil v roce 2009. Ukazatel zadluženosti klesl na relativně nižší úroveň 15,4 % provozních příjmů a zůstává tak mírně nad průměrem za kraje v ČR. I když kraj v letošním roce uzavřel nový úvěr na financování rekonstrukce mostů ve výši 500 mil. Kč, jeho postupné čerpání rozložené do let 2011 – 2013 nepovede k nárůstu čistého přímého a nepřímého dluhu, který by měl zůstat ve střednědobém výhledu spíše stabilní.

Ke konci roku 2009 dosáhla zadluženost kraje téměř 950 mil. Kč. Okolo 80 % dluhu tvořil dlouhodobý úvěr na rekonstrukci silnic splatný v rovnoměrných anuitních splátkách do roku 2026. Zbývající část tvořil úvěr převzatý od zrušené příspěvkové organizace splatný v roce 2014 a krátkodobé bezúročné půjčky ze Státního fondu dopravní infrastruktury poskytnuté v souvislosti s předfinancováním projektů financovaných z fondů EU.

Současná výše dluhu byla pro kraj dosud dobře zvladatelná, zejména díky dlouhé době splatnosti největšího úvěru, odkladu jeho splátek a absenci rizika změny měnového kurzu. Dluhová služba vyplývající ze současných závazků kraje dosáhla maxima v roce 2009 na úrovni téměř 4 % provozních příjmů kraje, a to vlivem splátky poslední z pěti směnek vydaných v roce 2005. V následujících letech by dluhová služba neměla překročit 2 % provozních příjmů, což by mělo být plně v rámci možností kraje splácet své závazky. Dluhová služba zahrnuje také splátky úroků, které byly dosud poměrně zanedbatelné (méně než 0,5 % provozních příjmů).

Liberecký kraj dosud nevyužil žádných krátkodobých úvěrových nástrojů díky obezřetnému řízení likvidity vycházejícímu z předvídatelnosti a pravidelnosti jeho příjmů a výdajů.

Faktory správy a řízení

Kraj dlouhodobě udržuje poměrně konzervativní fiskální politiku, zvláště po neočekávaně prudkém propadu sdílených daní v roce 2009. Komplexní a transparentní finanční výkaznictví včetně rozpočtového výhledu na dva roky, který stručně nastiňuje očekávaný vývoj rozpočtu, přispívá k dobrému řízení rozpočtu. Zkušenosti kraje s řízením dluhu jsou, podle Moody's, poměrně omezené s ohledem na nepříliš složitou strukturu a celkovou výši zadluženosti (stejně jako u většiny ostatních českých krajů).

Ekonomická základna

Liberecký kraj leží v severní části České republiky, co do počtu obyvatel je kraj druhý nejmenší v ČR a zaujímá pouze 4 % jejího území.

Liberecký kraj je typický vysokou zaměstnaností v průmyslu a stavebnictví, zejména pak v odvětvích zpracovatelského průmyslu s úzkou vazbou na výrobu automobilů, ve strojírenství a výrobě a zpracování plastů. Tradiční textilní a sklářský průmysl postupně ztratil svůj význam. I místní ekonomiku zasáhla ekonomická recese, což se projevilo v rostoucí míře nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti v Libereckém kraji vzrostla ze 7 % v roce 2008 na více než 11 % v roce 2009, tj. nad celorepublikový průměr 9 %. Růst nezaměstnanosti by se měl zastavit v průběhu roku 2010 s postupným oživením růstu ekonomiky. Ke konci srpna 2010 dosáhla míra nezaměstnanosti v kraji 10,2 %, v porovnání k průměru za ČR 8,6 %. Vývoj průměrných mezd v Libereckém kraji odpovídá celorepublikovému rostoucímu trendu, i když mzdy v kraji dosahují jen 90 % průměru ČR. Počet obyvatel v kraji od roku 2005 roste, a to zejména díky pozitivnímu migračnímu saldu a v posledních letech i díky přirozenému přírůstku počtu obyvatel.

Moody's považuje vliv místní ekonomiky na bonitu kraje za omezený. V institucionálním a finančním rámci, ve kterém regionální a místní samosprávy v ČR působí, výkonnost lokální ekonomiky neovlivňuje přímo jejich rozpočty. Rozpočty těchto subjektů se odvíjejí téměř výhradně od vývoje národní ekonomiky jako celku. Její pokles v roce 2009 ovlivnil rozpočty krajů propadem výnosů sdílených daní a lze očekávat, že dopady recese budou pokračovat až do roku 2011.

Prostředí působnosti

Prostředí, v němž působí české regionální a místní samosprávy, je charakteristické pro rozvíjející se tržní ekonomiky zemí OECD. V porovnání s průměrem těchto ekonomik se přitom ČR vyznačuje relativně vysokým HDP na hlavu, mírnou volatilitou HDP a poměrně vysokým indexem vládní efektivity vydávaném Světovou bankou. Z kombinace těchto charakteristik vyplývá nízké systémové riziko, což reflektuje A1 rating ČR.

Institucionální rámec

V roce 2000 byly na území ČR vytvořeny krajské samosprávy, na které stát postupně přenášel kompetence. Mezi nejvýznamnější kompetence, které byly převzaty, patří školství (střední a specializované školy), komunikace II. a III. třídy, oblast sociálních služeb, kulturní zařízení, zdravotnická zařízení a nemocnice. V souvislosti s novými kompetencemi také docházelo k výrazným změnám v systému financování těchto kompetencí a rostl objem krajských rozpočtů. Způsob financování základních kompetencí krajů a struktura jejich rozpočtů se ustálily a je nepravděpodobné, že by v blízké době došlo k jejich zásadním změnám.

Po letech silného hospodářského růstu (průměrně 5,3 % ročně v letech 2005 - 2008) se HDP ČR v roce 2009 propadl o více než 4 %, což mělo za následek prudký pokles daňových příjmů krajů. Sdílené daně meziročně klesly o bezprecedentních 14 %, což byla po předchozích letech silného růstu příjmů prudká a nečekaná změna. Také rok 2010 bude pro kraje poměrně složitý, budou nuceny přizpůsobit své rozpočty nejistým odhadům příjmů, jejichž růst bude záviset na rychlosti ekonomického oživení a také na tom, kdy se toto oživení projeví v daňových příjmech. Tato zcela mimořádná situace prověří schopnost krajů přizpůsobit se zhoršeným podmínkám i přes nízkou flexibilitu svých rozpočtů. Je třeba zdůraznit, že určité úspory jsou proveditelné, zejména v kapitálových výdajích a přechodně i v provozních výdajích. Moody's věří, že k překonání případných problémů by měl přispět také v průměru relativně nízký dluh českých krajů a finanční rezervy nakumulované v předchozích letech.

Provozní příjmy krajů se téměř výhradně skládají z dotací (62 % v roce 2009) a ze sdílených daní (32 %). Využití státních dotací je striktně účelové, kdy účel je stanoven jednotlivými poskytovateli, zejména příslušnými ministerstvy, a je následně úzce monitorován. Sdílené daně jsou určovány státem prostřednictvím zákona o rozpočtovém určení daní a jejich výše je do značné míry závislá na výkonnosti národní ekonomiky, na sílu a vývoj místní ekonomiky nemají přímou vazbu. Přes přetrvávající tendenci nahradit některé dotace sdílenými daněmi je nepravděpodobné, že by krajům byly dány jakékoli daňové pravomoci.

Stejná nepružnost panuje i na straně výdajů a omezuje schopnost krajů regulovat jejich strukturu a růst. Přibližně 67 % provozních výdajů bylo v roce 2009 (rozhodující podíl tvoří výdaje na školství) financováno ze státních dotací a týkalo se především kompetencí, které je velmi obtížné omezit či restrukturalizovat. Je však na každé krajské samosprávě, zda si dokáže vytvořit finanční prostor prostřednictvím regulace růstu provozních výdajů, např. reorganizací úřadu a struktury svých příspěvkových organizací, personálními změnami, omezením poskytovaných grantů apod. Určitou flexibilitu mají kraje v případě kapitálových výdajů, které v roce 2009 tvořily 16 % jejich celkových výdajů. Je však třeba vzít v úvahu, že část investic je zpravidla určena na opravy a udržování majetku a již rozpracované investiční projekty, např. ty spolufinancované z fondů EU.

Přímý dluh krajů je nízký (13 % provozních příjmů v roce 2009), a to i přes jejich omezenou možnost generovat dodatečné zdroje příjmů a neexistenci státní regulace výše zadluženosti. Nicméně zadlužení krajů se každoročně zvyšuje v důsledku potřeby financovat rozsáhlé investiční projekty a přispívat na spolufinancování projektů podporovaných z fondů EU.

Zohlednění mimořádné podpory

Moody's se ve svém hodnocení přiklání ke střední pravděpodobnosti mimořádné podpory ze strany vlády, přičemž zohledňuje úsilí centrální vlády o posílení odpovědnosti a samostatnosti českých krajů. Ve vztahu ke krajům dává vláda přednost spíše neintervenční politice, jak o tom svědčí i skutečnost, že vůči nim uplatňuje pouze všeobecný kontrolní dohled. Riziko, že by v souvislosti s hospodařením konkrétního kraje mohlo dojít k poškození reputace českého státu a jeho vlády, považujeme za velmi mírné, a to s ohledem na nízkou zadluženost krajů, kterou tvoří spíše bankovní úvěry.

Moody's dále stanovila velmi vysokou míru závislosti platební neschopnosti mezi kraji a vládou, a to s ohledem na silnou závislost na zdrojích centrální vlády, ať již v podobě sdílených daní, které jsou určovány a vybírány celostátně a následně přerozdělovány na základě zákona, či v podobě dotací ze státního rozpočtu.

Výstup z bodovací karty BCA

V případě Libereckého kraje vygenerovala bodovací karta BCA hodnocení na úrovni 6 (viz níže), což je blízko BCA na úrovni 7 uděleného ratingovým výborem.

Bodovací karta BCA (BCA Scorecard) - nástroj, který využívá ratingový výbor k hodnocení úvěrové a finanční důvěryhodnosti krajských a místních samospráv - obsahuje soubor kvalitativních a kvantitativních ukazatelů, na jejichž základě se stanoví hodnoty základního úvěrového hodnocení. Ukazatele zachycené na bodovací kartě poskytují dobrý statistický odhad pro posouzení síly subjektu jako takového. Všeobecně platí, že u subjektů s nejlepším hodnocením generovaným bodovací kartou se dá očekávat udělení vyššího ratingu. Odhadnutá základní úvěrová hodnocení vygenerovaná bodovací kartou však nenahrazují závěry ratingového výboru ohledně jednotlivých BCA a bodovací

karta není maticí, která by automaticky udělovala nebo měnila tato hodnocení. Výsledky, které poskytuje bodovací karta, mají navíc jistá omezení: vzhledem k využívání historických dat se dívají do minulosti, zatímco ratingové hodnocení představuje názor na finanční sílu subjektu v současnosti a s výhledem do budoucna. K tomu přistupuje skutečnost, že omezený počet proměnných obsažených v bodovací kartě nemůže plně obsáhnout šíři a hloubku naší analýzy.

O Moody's ratingu místních a regionálních samospráv

Národní a mezinárodní ratingy

Společnost Moody's uděluje ratingová hodnocení podle národní ratingové stupnice na některých lokálních kapitálových trzích, na kterých by podle investorů ratingy udělované podle mezinárodní stupnice neumožňovaly dostatečnou diferenciaci mezi subjekty nebo by byly nekonzistentní s již zavedenou ratingovou stupnicí v dané zemi. Národní ratingy Moody's vyjadřují názory na relativní úvěrovou a finanční důvěryhodnost subjektů a emisí v rámci dané země. I když je pravděpodobnost ztráty významným diferenciativním faktorem při udělení vlastního ratingového hodnocení, je třeba poznamenat, že pravděpodobnost ztráty odhadovaná v rámci národní stupnice může být považována za podstatně vyšší než u na první pohled stejného stupně ratingu uděleného podle mezinárodní stupnice. Národní ratingy Moody's řadí subjekty a emise podle jejich relativní úvěrové a finanční důvěryhodnosti: vyšší ratingy jsou spojeny s nižší pravděpodobností ztráty.

Národní ratingy je možné chápat jako porovnání relativní úvěrové a finanční důvěryhodnosti (včetně relevantní vnější podpory) subjektů v rámci dané země. Národní ratingy nejsou vytvořeny za účelem srovnávání mezi zeměmi, jsou pouze vyjádřením úvěrového a finančního rizika v rámci dané země. Použití národních ratingů investory je tak vhodné pouze v rámci té části portfolia, která je vystavena podmínkám trhu dané země a to s ohledem na možná rizika vyplývající z ratingů dané země v cizí a lokální měně.

Mezinárodní rating Moody's udělovaný subjektům a emisím v místní měně umožňuje investorům porovnat úvěrovou a finanční důvěryhodnost subjektu/emise se všemi ostatními na světě spíše než pouze v jedné zemi. Toto mezinárodní hodnocení zahrnuje všechna rizika vztahující se k dané zemi, včetně možné volatility ve vývoji její národní ekonomiky.

Stropy jednotlivých zemí pro závazky v cizí měně

Moody's stanoví strop pro dluhopisy a směnky v cizí měně každé zemi (nebo samostatné měnové oblasti) v níž se nacházejí hodnocené subjekty. Tento strop obecně vyjadřuje nejvyšší možný rating, který může být udělen cenným papírům denominovaným v cizí měně, které vydává subjekt podléhající měnové suverenitě dané země nebo oblasti. Ve většině případů je tento strop stejný jako rating, který byl (nebo by mohl být) udělen dluhopisům dané vlády v cizí měně. Mohou se ovšem vyskytnout i ratingy, které převyšují strop dané země, a to v případě cenných papírů splňujících zvláštní podmínky, které jim zajišťují nižší riziko platební neschopnosti, než vyjadřuje udělený strop. Tyto zvláštní podmínky mohou být spojeny buď s postavením a charakteristikou subjektu nebo se vztahují k pohledu Moody's na pravděpodobné kroky příslušné vlády během případné krize cizí měny.

Základní úvěrové hodnocení

Základní úvěrové hodnocení Moody's zahrnuje vlastní finanční sílu dané samosprávy a zohledňuje existující provozní dotace a transfery od podporující vlády (státu). Základní úvěrové hodnocení tak ve

skutečnosti vyjadřuje, zda a v jaké míře se místní samospráva může dostat do situace, kdy bude potřebovat mimořádnou podporu.

Mimořádná podpora

Mimořádná podpora je definována jako souhrn opatření, která by přijala podporující vláda, aby zabránila platební neschopnosti místní samosprávy. Tato podpora může mít různé podoby – od formální záruky až po přímou finanční výpomoc či zprostředkování jednání s věřiteli za účelem snadnějšího přístupu k finančním zdrojům. Mimořádná podpora je popisována jako "nízká" (0 – 30 %), "střední" (31 – 50 %), "vysoká" (51 – 70 %), "velmi vysoká" (71 – 95 %), nebo jako "plná podpora" (96 – 100 %).

Závislost platební neschopnosti

Závislost platební neschopnosti odráží pravděpodobnost, že kreditní profily dvou provázaných subjektů nemusí být stoprocentně sladěny. Tato neúplná korelace, pokud k ní dojde, způsobuje výrazné odlišnosti, které mohou zásadně změnit výsledek vzájemné závislosti platební neschopnosti. Je zřejmé, že pokud rizika platební neschopnosti dvou provázaných subjektů plně nekorelují, riziko současné platební neschopnosti je menší než to, že se v platební neschopnosti ocitne jeden ze subjektů sám.

V aplikaci analýzy společné platební neschopnosti na místní a regionální samosprávy vyjadřuje koncept společné platební neschopnosti, do jaké míry jsou místní samosprávy a vláda, která je podporuje, společně citlivé na negativní okolnosti vedoucí k platební neschopnosti. Protože kapacita vyššího stupně správy (vlády) poskytnout samosprávnému celku mimořádnou podporu a předejít tak jeho platební neschopnosti je vždy odvislá od solventnosti obou subjektů, platí, že čím větší je vzájemná závislost základního rizika platební neschopnosti, tím nižší je přínos ze vzájemné podpory. Ve většině případů mají blízké ekonomické vazby, překrývající se daňová základna a těsně provázané fiskální procesy mezi různými úrovněmi správy za následek střední až velmi vysoký stupeň vzájemné závislosti platební neschopnosti.

Závislost platební neschopnosti je popisována jako "nízká" (0 – 30 %), "střední" (31 – 50 %), "vysoká" (51 – 70 %), nebo "velmi vysoká" (71 – 100 %).

Faktory ratingu

Liberecký kraj						
Základní úvěrové hodnocení Bodovací karta - 2008	Hodnota	Body	Váhy dílčích faktorů	Dílčí faktory celkem	Váhy pro rozvíjející se země	Celkem
Faktor 1: Prostředí působnosti						
HDP na osobu (parita kupní síly, USD)	24 444	6	50,0 %			
Volatilita HDP (%)	6,6	9	25,0 %	6,00	60,0 %	3,60
Efektivita vlády (Index Světové banky)	1,07	3	25,0 %			
Faktor 2: Institucionální rámec						
Předvídatelnost, stabilita, schopnost reagovat	7,5	7,5	50,0 %			
Fiskální stabilita A	15	15	16,7 %	10,01	10,0 %	1,00
Fiskální stabilita B	15	15	16,7 %			
Fiskální stabilita C	7,5	7,5	16,6 %			
Faktor 3: Finanční postavení a výkonnost						
Splátky úroků/provozní příjmy (%)	0,4	1	33,3 %			
Saldo rozpočtu/celkové příjmy (%)	-1,9	9	33,3 %	5,33	7,5 %	0,40
Hrubý provozní výsledek/provozní příjmy (%)	13,0	6	33,3 %			
Faktor 4: Profil zadluženosti						
Čistý přímý a nepřímý dluh/provozní příjmy (%)	17,3	1	50,0 %			
Přímý dluh splatný do 1 roku/přímý dluh (%)	10,0	3	25,0 %	5,00	7,5 %	0,38
Trend vývoje čistého přímého dluhu/provozní příjmy	39,9	15	25,0 %			
Faktor 5: Faktory správy a řízení						
Řízení rozpočtu	1	1	40,0 %			
Investiční strategie a řízení dluhu	7,5	7,5	20,0 %			
Transparentnost a poskytování informací (A)	1	1	15,0 %	2,30	7,5 %	0,17
Transparentnost a poskytování informací (B)	1	1	15,0 %			
Institucionální kapacita	1	1	10,0 %			
Faktor 6: Ekonomická základna						
Krajské HDP na osobu (parita kupní síly, USD) - odhad	20 057	9	100,0 %	9,00	7,5 %	0,68
Celkový počet bodů						6

Příloha I: Finanční ukazatele

Liberecký kraj										
v mil. Kč	2005 skut.	%	2006 skut.	%	2007 skut.	%	2008 skut.	%	2009 skut.	%
FINANČNÍ UKAZATELE										
Celkové příjmy [1]	5 456		5 807		5 915		6 188		6 598	
Celkové výdaje [2]	5 472		5 808		5 893		6 403		6 785	
PROVOZNÍ PŘÍJMY										
Daňové příjmy	1 909	35,5	2 034	35,7	2 221	38,4	2 388	39,3	2 107	34,2
Sdílené daně	1 905	35,4	2 029	35,6	2 213	38,3	2 381	39,2	2 101	34,1
Daň z příjmů fyzických osob	542	10,1	543	9,5	599	10,4	565	9,3	520	8,4
Daň z příjmů právnických osob	546	10,1	569	10,0	642	11,1	747	12,3	525	8,5
DPH	817	15,2	918	16,1	972	16,8	1 068	17,6	1 057	17,1
Ostatní daňové příjmy a poplatky	4	0,1	4	0,1	8	0,1	7	0,1	6	0,1
Transfery	3 336	62,0	3 552	62,4	3 433	59,4	3 517	57,9	3 914	63,5
Nedaňové příjmy	137	2,5	107	1,9	125	2,2	174	2,9	143	2,3
Provozní příjmy celkem	5 382	100,0	5 693	100,0	5 779	100,0	6 080	100,0	6 164	100,0
PROVOZNÍ VÝDAJE										
Personální výdaje	143	2,9	153	3,0	146	2,9	170	3,2	181	3,1
Nákup zboží a služeb	159	3,3	169	3,3	169	3,4	184	3,5	213	3,7
Poskytnuté transfery	4 543	93,6	4 714	93,4	4 682	93,2	4 882	92,6	5 379	92,2
Úroky	1	0,0	5	0,1	19	0,4	33	0,6	45	0,8
Ostatní	8	0,2	9	0,2	7	0,1	2	0,0	17	0,3
Provozní výdaje celkem [3]	4 854	100,0	5 050	100,0	5 024	100,0	5 272	100,0	5 836	100,0
Provozní výsledek bez dluhové služby	529		648		774		841		373	
Hrubý provozní výsledek [4]	528		643		755		808		328	
Čistý provozní výsledek [5]	509		603		702		758		135	

Liberecký kraj

v mil. Kč	2005 skut.	%	2006 skut.	%	2007 skut.	%	2008 skut.	%	2009 skut.	%
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY										
Příjmy z prodeje majetku	14	18,6	32	27,8	39	28,3	15	14,0	1	0,2
Investiční dotace	61	81,4	50	44,2	86	63,5	85	78,5	432	99,5
Ostatní	0	0,0	32	28,0	11	8,2	8	7,5	1	0,3
Kapitálové příjmy celkem	74	100,0	114	100,0	136	100,0	108	100,0	434	100,0
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE										
Investiční nákupy a související výdaje [6]	113	18,3	112	14,8	158	18,2	432	38,2	675	71,2
Nákup akcií a majetkových podílů	5	0,7	0	0,0	1	0,1	0	0,0	0	0,0
Investiční transfery [7]	500	81,0	629	83,0	706	81,3	699	61,8	253	26,7
Ostatní	0	0,0	17	2,2	3	0,4	0	0,0	20	2,1
Kapitálové výdaje celkem	618	100,0	758	100,0	869	100,0	1 131	100,0	949	100,0
Kapitálový deficit/přebytek	-544		-645		-733		-1 023		-514	
SALDO ROZPOČTU	-16		-1		22		-215		-186	
UKAZATELE ZADLUŽENOSTI										
VÝVOJ ZADLUŽENOSTI										
Přijaté úvěry	0		231		337		327		90	
Splátky jistiny [8]	19		40		52		49		193	
Změna zadluženosti [9]	-19		191		285		278		-103	
CELKOVÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ [10]	-35		190		306		62		-289	
CELKOVÝ DLUH										
PŘÍMÝ DLUH										
Přímý dluh	141	43,1	332	53,9	772	91,4	1 050	99,7	947	99,8
NEPŘÍMÝ DLUH										
Poskytnuté záruky	187	56,9	284	46,1	73	8,6	4	0,3	2	0,2
Ostatní	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
CELKOVÝ PŘÍMÝ A NEPŘÍMÝ DLUH	328	100,0	617	100,0	845	100,0	1 053	100,0	949	100,0
ČISTÝ PŘÍMÝ A NEPŘÍMÝ DLUH	328	100,0	617	100,0	845	100,0	1 053	100,0	949	100,0

Liberecký kraj

	2005 skut.	2006 skut.	2007 skut.	2008 skut.	2009 skut.
ZÁKLADNÍ UKAZATELE					
ROZPOČTOVÉ UKAZATELE					
Míra růstu celkových příjmů [1] (%)	15,1	6,4	1,9	4,6	6,6
Míra růstu celkových výdajů [2] (%)	18,8	6,1	1,5	8,6	6,0
Celkové příjmy na obyvatele v Kč	12 717	13 480	13 630	14 259	15 205
Celkové výdaje na obyvatele v Kč	12 754	13 483	13 581	14 755	15 634
Celk. daňové příjmy/celk. příjmy (%)	35,0	35,0	37,5	38,6	31,9
Běžné přijaté dot./celkové příjmy (%)	97,2	97,0	96,9	96,7	97,7
Celk. poskytnuté dot./celk. výdaje (%)	92,2	92,0	91,4	87,2	83,0
Fin. deficit/přebytek v % celk. příjmů	-0,3	0,0	0,4	-3,5	-2,8
PROVOZNÍ ROZPOČET					
Běžné příjmy/celkové příjmy (%)	98,6	98,0	97,7	98,3	93,4
Běžné výdaje/celkové výdaje (%)	88,7	86,9	85,3	82,3	86,0
Daňové příjmy/provozní příjmy (%)	35,5	35,7	38,4	39,3	34,2
Běžné dotace/provozní příjmy (%)	97,4	98,0	97,7	97,0	97,6
Poskytnuté běžné dotace/provozní výdaje (%)	93,6	93,4	93,2	92,6	92,2
Provozní výsledek bez dluhové služby/provoz. příjmy (%)	9,8	11,4	13,4	13,8	6,1
Hrubý provoz. výsledek/provoz. příjmy (%)	9,8	11,3	13,1	13,3	5,3
Čistý provozní výsledek/provozní příjmy (%)	9,5	10,6	12,2	12,5	2,2
Finanční deficit/přebytek/provozní příjmy (%)	-0,3	0,0	0,4	-3,5	-3,0
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET					
Kapitálové příjmy/celkové příjmy (%)	1,4	2,0	2,3	1,7	6,6
Kapitálové výdaje/celkové výdaje (%)	11,3	13,1	14,7	17,7	14,0
Investiční dotace/kapitálové příjmy (%)	81,4	44,2	63,5	78,5	99,5
Čistý provozní výsledek/kapitálové výdaje (%)	82,3	79,6	80,8	67,1	14,3
ZADLUŽENOST					
Míra růstu čistého přímého a nepřímého dluhu (%)	104,3	87,9	37,0	24,7	-9,9
Čistý přímý a nepřímý dluh na obyvatele v Kč	765	1 432	1 947	2 427	2 186
Čistý přímý a nepřímý dluh/ provozní příjmy (%)	6,1	10,8	14,6	17,3	15,4
Čistý přímý a nepřímý dluh/ hrubý provozní výsledek (v letech)	1	1	1	1	3
Míra růstu splátek úroků (%)	--	295,6	293,5	73,6	36,5
Splátky úroků/ provozní příjmy (%)	0,0	0,1	0,3	0,5	0,7
Míra růstu dluhové služby (%)	--	118,5	59,4	15,3	188,7
Dluhová služba/ provozní příjmy (%)	0,4	0,8	1,2	1,4	3,9
Přijaté úvěry/ čistý přímý a nepřímý dluh (%)	0,0	69,5	43,7	31,1	9,5
Přijaté úvěry/ splátky jistiny (%)	0,0	577,6	643,7	663,3	85,6
Přijaté úvěry/ kapitálové výdaje (%)	0,0	30,5	38,8	28,9	9,5
Splátky jistiny/ hrubý provozní výsledek (%)	3,7	6,2	6,9	6,1	32,0

POZN.:

[1] Bez přijatých úvěrů

[2] Bez splátek jistiny

[3] Bez splátky úvěru převzatého od příspěvkové organizace Nemocnice Liberec a bez dotace PO Krajská správa silnic na opravy silnic financované z úvěru

[4] Po splátkách úroků

[5] Po splátkách jistiny a úroků

[6] Bez splátky směnek

[7] Včetně dotace PO Krajská správa silnic na opravy silnic financované z úvěru

[8] Včetně splátky směnek a splátky úvěru převzatého od zrušené příspěvkové organizace Nemocnice Liberec

[9] Přijaté úvěry - splátky jistiny

[10] Celkové příjmy - celkové výdaje (včetně úvěrů)

Příloha II: Definice hodnocení na dlouhodobé národní ratingové stupnici

Definice jednotlivých stupňů ratingu jsou uvedeny s modifikátorem ".nn" značícím příslušnou zemi, v případě ČR například Aaa.cz.

Aaa.nn - Subjekty nebo emise s maximální schopností splácet své závazky v porovnání s ostatními subjekty v dané zemi.

Aa.nn - Subjekty nebo emise s velmi vysokou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

A.nn - Subjekty nebo emise s nadprůměrnou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Baa.nn - Subjekty nebo emise s průměrnou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Ba.nn - Subjekty nebo emise s podprůměrnou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

B.nn - Subjekty nebo emise se slabou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Caa.nn - Spekulativní subjekty nebo emise s velmi slabou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Ca.nn - Velmi spekulativní subjekty nebo emise s extrémně slabou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

C.nn - Extrémně spekulativní subjekty nebo emise s nejslabší schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Pozn.: Společnost Moody's využívá numerické modifikátory 1, 2 a 3 pro každý stupeň všeobecné ratingové kategorie od Aa po Caa. Modifikátor 1 naznačuje, že závazek je hodnocený v horní části dané kategorie ratingu, modifikátor 2 vyjadřuje střední hodnocení a modifikátor 3 hodnocení ve spodní části dané kategorie.

Modifikátory zemí pro národní ratingové stupnice

Modifikátory používané pro označení jednotlivých zemí v národních ratingových stupnicích jsou:

.bo Bolívie
.br Brazílie
.cz Česká republika
.mx Mexiko
.ru Rusko
.sk Slovensko
.tr Turecko
.tw Tchaj-wan
.ua Ukrajina
.uy Uruguay
.za Jižní Afrika

Související dokumenty Moody's

Metodologie:

- » [The Application of Joint Default Analysis to Regional and Local Governments, December 2008 \(99025\)](#)
- » [Local and Regional Governments Outside the US, May 2008 \(107844\)](#)

Zprávu je možné prohlédnout kliknutím na příslušný odkaz. Všechny informace jsou aktuální k datu publikování příslušné zprávy, dostupná může být i aktuálnější verze. Ne všichni klienti mají přístup ke všem zprávám.

Číslo publikace: 128272

Autor
Miroslav Kňazko

Production Associate
Alisa Llorens

© 2010 Moody's Investors Service, Inc. a/nebo jeho nositelé licencí a pobočky (společně dále jen „MOODY'S“). Všechna práva vyhrazena.

UVĚROVÉ RATINGY JSOU AKTUÁLNÍ NÁZORY MOODY'S INVESTORS SERVICE, INC.'S („MIS“) NA PŘÍSLUŠNÁ BUDOUCÍ UVĚROVÁ RIZIKA SUBJEKTŮ, NA UVĚROVÉ ZÁVAZKY NEBO DLUHY NEBO DLUHOVÉ CENNÉ PAPIRY. MIS DEFINUJE UVĚROVÉ RIZIKO JAKO RIZIKO, KDY SUBJEKT NESPLNÍ SVÉ SMLUVNÍ, FINANČNÍ ZÁVAZKY V OKAMŽIKU SPLATNOSTI A DÁLE JE VYSTAVEN JAKÉKOLIV ODHADOVANÉ FINANČNÍ ZTRÁTĚ V PŘÍPADĚ NEZAPLACENÍ. UVĚROVÉ RATINGY SE NETÝKAJÍ JAKÝCHKOLIV JINÝCH RIZIK, VČETNĚ, ALE BEZ OMEZENÍ: RIZIKA LIKVIDITY, RIZIKA TRŽNÍ HODNOTY NEBO CENOVÉ VOLATILITY. UVĚROVÉ RATINGY NEJSOU VÝPOVĚDÍ O SOUČASNÉM NEBO HISTORICKÉM FAKTU. UVĚROVÉ RATINGY NEPŘEDSTAVUJÍ INVESTIČNÍ NEBO FINANČNÍ RADU A UVĚROVÉ RATINGY NEJSOU DOPORUČENÍ K NÁKUPU, PRODEJI NEBO K DRŽENÍ URČITÝCH CENNÝCH PAPIRŮ. UVĚROVÉ RATINGY NEKOMENTUJÍ VHODNOST INVESTICE PRO URČITÉHO INVESTORA. MIS VYDÁVÁ SVÉ UVĚROVÉ RATINGY S OČEKÁVÁNÍM A PŘEDPOKLADEM, ŽE KAŽDÝ INVESTOR SI PROVEDE SVOU VLASTNÍ STUDII A ZHODNOCENÍ KAŽDÉHO CENNÉHO PAPIRU, JEHOŽ NÁKUP, DRŽENÍ NEBO PRODEJ ZVAŽUJE.

VŠECHNY INFORMACE OBSAŽENÉ DÁLE JSOU CHRÁNĚNY ZÁKONEM, VČETNĚ, ALE BEZ OMEZENÍ, AUTORSKÉHO PRAVA, A ŽÁDNÁ Z TĚCHTO INFORMACÍ NESMÍ BÝT KOPÍROVÁNA NEBO JINAK REPRODUKOVÁNA, PŘESKUPOVÁNA, DÁLE PŘEDÁVÁNA, PŘEVÁDĚNA, ŠÍŘENA, DISTRIBUOVÁNA NEBO DÁLE PRODÁVÁNA NEBO UKLÁDÁNA PRO NÁSLEDNÉ POUŽITÍ K JAKÉMKOLIV TAKOVÉMU ÚČELU, CELKOVĚ NEBO ČÁSTEČNĚ, V JAKÉKOLIV PODOBĚ ČI JAKÝMKOLIV ZPŮSOBEM NEBO JAKÝMKOLIV PROSTŘEDKEM, JAKOUKOLIV OSOBOU BEZ PŘEDCHOZÍHO PÍSEMNÉHO SOUHLASU MOODY'S. Všechny informace zde obsažené získala MOODY'S ze zdrojů, které považuje za přesné a spolehlivé. Vzhledem k možnosti lidských nebo mechanických chyb a také dalších faktorů, jsou nicméně všechny informace zde obsažené poskytovány „JAKO TAKOVÉ“ bez jakékoliv záruky. MOODY'S používá veškeré možné nástroje a prostředky k tomu, aby informace používané k udělení ratingu byly dostatečně kvalitní a z ověřených zdrojů, nicméně MOODY'S neověřuje, neaudituje a ani nemůže nezávisle ověřit každou informaci obdrženu v průběhu ratingového procesu. MOODY'S nebude v žádném případě zodpovědná jakékoliv osobě nebo subjektu za (a) jakoukoliv ztrátu nebo poškození celkově nebo částečně způsobené, vyplývající z nebo vztahující se k chybě (z nedbalosti nebo jinak) nebo k jiné okolnosti nebo nepředvídané okolnosti pod kontrolou nebo mimo kontrolu MOODY'S nebo jakýchkoliv jejich ředitelů, vedoucích, zaměstnanců nebo agentů v souvislosti s obstaráním, sběrem, sestavením, analýzou, interpretací, sdělením, publikací nebo poskytnutím jakékoliv takové informace, nebo (b) jakékoliv přímé, nepřímé, zvláštní, následné, kompenzační nebo náhodné škody jakékoliv povahy (mimo jiného včetně ušlého zisku), i když MOODY'S dostane informaci předem, že je zde možnost takových škod, vyplývajících z použití nebo nemožnosti použití takové informace. Ratingy, zprávy, finanční analýzy, projekce a další připomínky, pokud nějaké existují, představující část informace zde obsažené, musí být vykládány pouze jako vyjádření názorů a nikoliv jako prohlášení faktu nebo doporučení k nákupu, prodeji nebo držení jakéhokoliv cenného papíru. Každý uživatel informace obsažené dále si musí provést svou vlastní studii a vyhodnocení každého cenného papíru, jehož nákup, držení nebo prodej zvažuje. MOODY'S NEPOSKYTUJE ŽÁDNOU ZÁRUKU, VYJÁDŘENOU NEBO IMPLIKOVANOU, OHLEDNĚ PŘESNOSTI, VČASNOSTI, KOMPLETNOSTI, PRODEJNOSTI NEBO ZPŮSOBILOSTI K JAKÉMKOLIV ÚČELU TAKOVÉHO RATINGU NEBO JINÉHO NÁZORU ČI INFORMACE POSKYTNUTÉ MOODY'S V JAKÉKOLIV PODOBNĚ ČI JAKÝMKOLIV ZPŮSOBEM.

MIS, úvěrová ratingová agentura zcela vlastněná společností Moody's Corporation („MCO“), zde uvádí, že většina emitentů dluhových cenných papírů (včetně korporátních a municipálních obligací, dluhopisů, dlužních úpisů a obchodních papírů) a přednostních cenných papírů hodnocených MIS odsouhlasila před pověřením provedení jakéhokoliv ratingu, že zaplatila MIS za jeho hodnocení a ratingové služby poplatky v řádu od 1 500 USD až zhruba do 2 500 000 USD. MCO a MIS také udržují politiky a postupy pro zajištění nezávislosti ratingů a ratingových procesů MIS. Informace ohledně některých spojení, které mohou existovat mezi řediteli MCO a hodnocenými subjekty, a mezi subjekty, které mají ratingy od MIS a také veřejně oznámily SEC zájem v oblasti vlastnictví v MCO větší než 5 %, jsou každý rok zveřejněny na www.moody's.com v části „Vztahy s akcionáři - Corporate Governance — Politika pro propojení ředitelů a akcionářů.“

Jakékoliv publikování tohoto dokumentu v Austrálii je činěno tamější kanceláří MOODY'S, a to Moody's Investors Service Pty Limited ABN 61 003 399 657, která vlastní licenci Australských Finančních Služeb číslo 336969. Tento dokument by měl být předkládán pouze „institucionálním klientům“ ve znění odstavce 761G Obchodního zákoníku z roku 2001. V případě otevření tohoto dokumentu z Austrálie, prezentujete tímto společnosti MOODY'S, že jste anebo že k danému dokumentu přistupujete jako zástupce „institucionálního klienta“ a že vy osobně ani společnost, kterou zastupujete, přímo či nepřímo nerozšiřuje tento dokument nebo jeho obsah „retailovým investorům“ ve smyslu odstavce 761G Obchodního zákoníku z roku 2001.